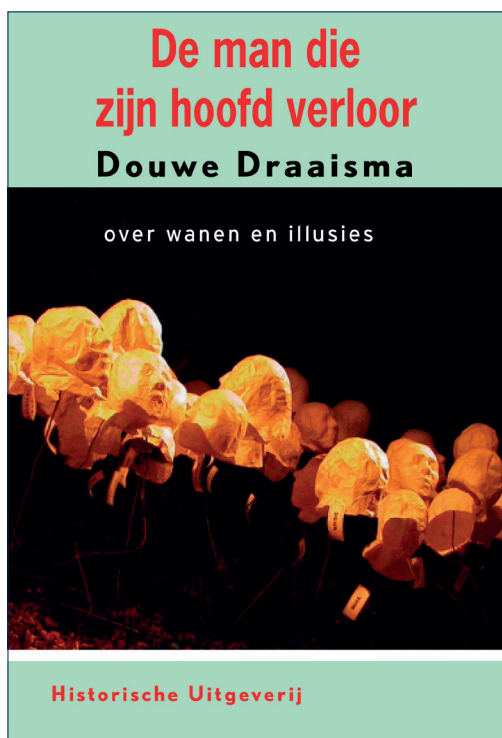

De man die zijn hoofd verloor, over wanen en illusies

Douwe Draaisma

Weer een bijzonder boeiend en interessant boek van deze succesvolle auteur, die we inmiddels wel de Oliver Sacks van de lage landen kunnen noemen. Deze keer bespreekt hij een aantal vooral fascinerende vormen van wanen en illusies. Enerzijds put Draaisma daarbij uit historische casuïstiek, anderzijds doet hij steeds zorgvuldig en gedegen de actuele wetenschappelijke inzichten hierover uit de doeken.

Wanen zijn van alle tijden en vaak context- of cultuurgebonden. Waar Draaisma stelt dat wanen de vensters op hun tijd zijn, laat hij de lezer op een prachtige wijze door deze glasheldere vensters kijken. Zo geeft hij een gedetailleerde beschrijving van casussen

door de jaren heen, bijvoorbeeld in de tijd van de guillotine. De auteur schrijft over de 'cefaloforen', de verschrikkingen uit de Franse Revolutie en de daaruit voortvloeiende waanvorming.

We worden vervolgens meegenomen naar de psychiatrische inrichting Ypsilanti in Michigan. De lezer krijgt dan een fraaie inkijk in de zorg voor psychiatrische patiënten in de eerste helft van de vorige eeuw en met name de niet altijd even ethische benadering en experimenten van een collega-psychiater. Wat gebeurt er wanneer je drie patiënten met een Christuswaan eindelijk met elkaar confronteert?

Vervolgens komt het syndroom van Cotard, vernoemd naar de psychiater Jules Cotard, aan bod. Draaisma haalt oude verslagen aan waaruit we kunnen opmaken dat het syndroom van Cotard wellicht een rol heeft gespeeld bij een moord in de 17de eeuw. Minstens zo fascinerend zijn de beschrijvingen in het hoofdstuk 'Fantomen en illusies', waarin werkelijk alle aspecten van de gevolgen van de vele vormen van (on)vrijwillige amputaties van ledematen aan bod komen. De verteltrant is steeds rustig, pakkend en altijd met groot respect naar alle patiënten en hun lijden, dat zorgvuldig en medemenselijk wordt beschreven. Al met al een zeer lezenswaardig boek waarin de psychologie,

psychiatrie en neurologie, voor zover ze ooit gescheiden hadden moeten worden, weer bij elkaar worden gebracht in casuïstiek en wetenschappelijke analyses door de jaren heen.

Joachim Tilanus, psychiater, Tilburg

Groningen, Historische Uitgeverij, 2022
208 pagina's
ISBN 978-90-655-4108-6
€ 24,50